

جلسه 1/16

کهور

- با وجود اینکه درخت کهور یا کنوکارپوس مهاجم ترین درخت در اروپا شناخته می شود و چند سالی است در کشور های حوزه خلیج فارس مانند عمان، امارات همچنین مصر، کمپین ملی مبارزه با کهور توسط حکام آنها صادر شده اما متأسفانه حدود 90 درصد درختانی که برای مبارزه با ریزگردها در خوزستان کاشته می شود، کهور است!
- اخیراً مشاهده می شود در کلان شهرهایی مثل کرج نیز این درختان مهاجم توسط شهرداری در معابر عمومی کشت شده

کهور (کنوکارپوس) از جمله گیاهان غیر مثمري است که به صورت مستمر از خود غبار توليد مي‌کند و ورود گرده‌هاي آن‌ها به ريه سبب ايجاد حساسيت، وحتي سرطان ريه مي‌شود.

درختان کهور فاقد رطوبت بوده و با خشک نگه‌داشتن هوای اطراف خود مانع تشکیل ابرهاي باران‌زا مي‌شوند و با خاصيت پوست‌ريزي برگ‌هايشان در زمان گرده‌افشاني گرده‌هايشان را وارد هوا مي‌کنند. اين درختان با سفت کردن خاک و کم کردن پوشش گیاهی سبب مي‌شوند آب‌هاي سطحی به زمین فرو نرود و در نتیجه سيلاب‌هاي ويرانگر ايجاد شود. با کم شدن گیاهان و بوته‌هاي اطراف، خاک حاصلخيز شسته شده و گیاهان خودرو رشد نمي‌کنند.

معایب

1. ریشه های درخت کهور تا 80 متر عمودی و 30 متر افقی رشد می کند و این رشد عجیب، باعث می شود که اولاً هر نوع گیاه دیگری در رقابت برای رسیدن به آب های زیر سطحی ناکام مانده و خشک شود؛ ثانیاً، رشد موزائیکی ریشه های این درخت مهاجم باعث محکم شدن زمین اطراف درختان کهور می شود لذا آب حاصل از باران نمی تواند در زمین فرو رود، از این رو، هر نوع بارش باعث راه افتادن سیلاب می شود.
2. کاشت این درختان در معابر عمومی به سیستم فاضلاب شهری نفوذ کرده و آسیب خواهد رساند.
3. کهور عامل بازگشت مالاریا به کشور؛ تحقیقات ۱۳ محقق از ۶ کشور جهان نشان می دهد، گیاه کهور (*Prosopis juliflora*) جاذب پشه آنوفل است که این پشه ناقل مالاریا محسوب می شود.
4. این گیاه آلرژی زا و مسموم کننده در اروپا خطرناک ترین گیاه مهاجم شناخته می شود تا حدی که به گفته رئیس پیشین سازمان محیط زیست، در نخستین سال گرده افشانی درختان کهور در خوزستان 24 هزار نفر از شهروندان خوزستانی راهی بیمارستان شدند

تاغ

1. تثبیت خاکهای شنی و بیابان زدایی.
2. چوب این درختچه با دوام بوده برای نجاری مورد استفاده قرار می گیرد.
3. به عنوان سوخت ، چوب این درختچه ارزش زیادی دارد.
4. چوب تاغ به علت کج و معوج بودن برای کارهای ساختمانی مناسب نیست ولی بیشتر از آن برای سایبان و چتر استفاده می شود . در کارهای نجاری مصرفی ندارد . هیزم آن خوش سوز و مورد علاقه مردمان اطراف کویر می باشد .
5. اهمیت از لحاظ چرای دام: تاغ را نمی توان یک گیاه علوفه ای بشمار آورد . ولی در پناه خود محیط خاصی را ایجاد می کند که گیاهان علوفه ای بهتر بتوانند رشد کنند . در بین انواع تاغ ها تاغ سفید خوشخوراک تر است و موقع چرای آنها در اواخر پاییز و فصل زمستان شروع می شود.
6. در پژوهشی که تأثیر گونه های گیاهی گز و تاغ بر ویژگی های خاک در منطقه نیاتک سیستان بررسی شد، نشان داد که به طور کلی افزایش شاخص های حاصلخیزی خاک در عرصه تاغ کاری و افزایش شاخص های مخرب خاک در عرصه گز کاری معنی دار بود. بنابراین، اگر چه کشت گونه های گز و تاغ به طور کلی باعث بهبود ویژگی های خاک در منطقه شد، اما با توجه به میزان تأثیرات مثبت بیشتر تاغ بر خاک نسبت به گونه گز و برخی تأثیرات منفی گز می توان گفت از لحاظ توصیه گونه مناسب اصلاح کننده و غیرمضر بر ویژگی های خاک تاغ گونه مناسبی برای منطقه می باشد.

نام فارسی	رویشگاه طبیعی	زمان گلدهی	زمان رسیدن بذر	تعداد بذر در کیلوگرم	تکثیر	زمان کاشت بذر	سن انتقال نهالستان
داغداغان	شمال- سایر نقاط	فروردین ماه	مهر- آبان	5900	از طریق بذر و زمینی	بهمن - اسفند	یکسال
زبان گنجشک	شمال- سایر نقاط	اسفندو فروردین	شهریور - مهر	11000	از طریق بذر و زمینی	شهریور - مهر	یکسال
چنار	در اکثر نقاط ایران	فروردین و اردیبهشت	شهریور	-	قلمه	-	2 تا 3 سال
عرعر	در اکثر نقاط ایران	اردیبهشت	مهر	38000	از طریق بذر و زمینی	بهمن - اسفند	2 تا 3 سال
اکالیپتوس	شمال و مرکز ایران	خرداد و شهریور	آذر و دی	60000	بذر - گلدانی	فروردین- شمال تیر-جنوب	یکسال
زربین	شمال و مرکز	دی - بهمن	تیر - اذر	150000	بذر - گلدانی		1 تا 2 سال
ارس	در اکثر نقاط ایران	اواخر پاییز آذر	آذر و دی	650000	بذر - گلدانی و زمینی	شهریور - اسفند	2 تا 3 سال
کاج تهران	تمام مراتع ایران به ویژه مرکز	فروردین	شهریور - مهر	17000	بذر - گلدانی و زمینی	شهریور - اسفند	1 تا 2 سال
افاقیا	در اکثر نقاط ایران	اردیبهشت - خرداد	شهریور	55000	از طریق بذر و زمینی	-	1 تا 2 سال
گردو	شمال زاگرس و بخش مرکزی	فروردین	شهریور	80	زمینی	-	1 تا 2 سال

بذر

در جمع آوری بذر بایستی به کیفیت بذر توجه داشت. منظور از کیفیت بذر (کیفیت فیزیکی بذرو دانستن صفات وراثتی برتر توسط پایه های مادری است) منظور از کیفیت فیزیکی بذر دارا بودن درجه خلوص بالا و داشتن مقدار کمی بذر های ناسالم است علاوه بر این خصوصیات فیزیکی درختان مادر بایستی در جمع آوری بذر مورد توجه قرار گیرد که بر اساس علامت خوش فرم بودن درجه ی زنده مانی بالای نهال ها و مقاومت در مقابل تنش های محیطی تعیین می شود.

جمع آوری بذر

در ارتباط با جمع آوری بذر بایستی به نقاط زیر توجه کرد:

1. زمان گلدهی و میوه دهی 2- مکانیسم بذر دهی 3- زمان رسیدن میوه 4- شرایط اکولوژیک منطقه

مطالعات نشان داده در گونه هایی که دارای سیکل بذر دهی مشخصی هستند و سال هایی بعنوان سال های بذر دهی فراوان شناخته می شوند. بیشترین قوه ی نامیه ی بذر در سال های با بذر دهی فراوان اتفاق می افتد. بعضی از گونه ها مانند توسکا، ارغوان، صنوبر، سرو نقره ای، سرو شیراز و بید هر ساله بذر می دهند در مقابل عرعر و کاج هر 3 تا 5 سال و بلوط هر 4 سال و گردو هر 2 سال بذر دهی فراوان دارند.

جمع آوری بذر در یک منطقه به چند شکل می تواند انجام گیرد که عبارتند از:

1. جمع آوری بذر از روی زمین: در گونه هایی که بذر سنگین است و در پای گیاه مادری جمع می شود و با توجه به پوششی که اطراف بذر وجود دارد شکسته نمی شود و فاصله نمی گیرد.

2. جمع آوری مستقیم

3. جمع آوری از درختان باد افتاده

نحوه جمع آوری بستگی به این دارد که گیاه به طور طبیعی چگونه بذر های خود را می ریزد. به طور مثال قیچی های هرس دسته بلند برای برداشت بذر از نوک شاخه های بلند استفاده می شود ولی میوه های گوشتی ممکن است دانه دانه با دست جمع آوری بشوند و در سطل های پلاستیکی ریخته شوند. بذرهایی که بوسیله باد می ریزند معمولاً با تکان دادن شاخه ها بر روی پارچه ای که در زیر درخت پهن شده است جمع آوری می شوند.

به طور معمول جمع آوری کنندگان از قرار دادن بذرهای جمع آوری شده بر روی زمین خود داری می کنند زیرا امکان حمله حشرات و زوال بذر، وجود دارد.

بسته بندی بذور

جمع آوری بذور

